

prima instanță - (judecătoria Botanica mun. Chișinău) V. Buhnaci,
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Vascan, I. Cotruță, V. Negru

DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Ion Bujor în pricina civilă înaintată de Bagrii Valeriu împotriva lui Bujor Ion privind încasarea datoriei, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 septembrie 2015, prin care s-a restituit apelul declarat Bujor Ion,

c o n s t a t ă:

La 23 ianuarie 2015, Bagrii Valerii s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Bujor Ion solicitând încasarea datoriei în mărime de 500 euro, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 453,55 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza recipisei din 19 ianuarie 2006 Bagrii Valerii a acordat lui Bujor Ion un împrumut în mărime de 500 euro, însă ultimul pînă în prezent nu și-a onorat obligațiunile și nu a restituit suma acordată.

Susține că prin recipisa din 26 septembrie 2012 Bujor Ion s-a angajat să restituie împrumutul acordat pînă la 30 noiembrie 2012, chiar și în baza acestui angajament ultimul se eschivează cu rea voință de la restituirea datoriei.

Prin hotărîrea judecătoria Botanica mun. Chișinău din 25 martie 2015 s-a admis parțial acțiunea înaintată de Bagrii Valeriu.

S-a încasat de la Bujor Ion în beneficiul lui Bagrii Valeriu datoria în sumă de 500 euro, convertiți în lei moldovenești la data executării, cheltuieli de judecată în mărime de 270,60 lei, cheltuieli pentru eliberare informației privind domiciliul pîrîtului în sumă de 170 lei și cheltuieli pentru expediere scrisorii recomandate în sumă de 6,95 lei, în total suma de 456,55 lei.

S-a respins pretenția lui Bagrii Valeriu privind încasarea de la Bujor Ion a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei.

La 07 mai 2015, Bujor Ion a declarat apel împotriva hotărîrii judecătoria Botanica mun. Chișinău din 25 martie 2015, solicitând casarea hotărîrii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 septembrie 2015 cererea de apel depusă de Bujor Ion s-a restituit ca depusă în afara termenului legal.

La 03 august 2016 Bujor Ion a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 septembrie 2015, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea acestuia și casarea încheierii recurate cu restituirea pricinii spre judecare în ordine de apel.

În motivarea recursului a reiterat că, cu încheierea instanței de apel a făcut cunoștință abia la 19 iulie 2016 din care motiv nu a reușit în timp să o conteste. A invocat ilegalitatea încheierii.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat urmează a fi respins ca fiind depus tardiv din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) Codul de procedură civilă, instanță de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit materialelor cauzei se constată că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 02 septembrie 2015.

Pentru ședința de judecată din 02 septembrie 2015, apelantul Bujor Ion a fost citat legal (f.d.31), însă la ședința de judecată nu sa prezentat.

La 11 septembrie 2015 potrivit scrisorii Curții de Apel Chișinău încheierea a fost expediată părților (f.d.40).

În conformitate cu art.425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Contrar prevederilor art.425 Codul de procedură civilă, la 03 august 2016 recurentul a declarat recurs, cu depășirea termenului de 15 zile, ceea ce constituie temei în conformitate cu art.427 lit. a) Codul de procedură civilă de a respinge recursul, deoarece, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Astfel, recurentul urma a declara recurs în termen de 15 de zile de la data pronunțării încheierii, *adică pînă la 17 septembrie 2015 inclusiv*, însă recursul a fost declarat abia la 03 august 2016, cu omiterea neîntemeiată a acestuia.

În aceste circumstanțe, prin prisma art.425 Codul de procedură civilă în coroborare cu art.111 alin.(3) Codul de procedură civilă, termenul de atac a încheierii din 02 septembrie 2015 pentru recurent începe să curgă din 03 septembrie 2015. Or, instanța de apel a asigurat dreptul părților, respectiv și prezența acestora în ședința de judecată, ultimele urmînd să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință conform prevederilor legal și în termenul stabilit.

Conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit* pct. 51 -52).

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după

un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, recurentul Bujor Ion nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen. Fiind persoane interesate în examinarea acestei cauze, urmau să întreprindă măsuri necesare în termenul legal imperativ.

În asemenea circumstanțe, neepuizând calea de atac permisă de lege, se prezumă că părțile au fost de acord cu soluția instanței de apel din 02 septembrie 2015, admițînd în mod tacit efectele actului de dispoziție judecătorească. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv va încălca principiul securității raporturilor juridice.

În această ordine de idei, este cert că depunînd cererea de recurs la 03 august 2016 împotriva încheierii pronunțate la 02 septembrie 2015, adică în afara termenului legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Recurentul Bujor Ion a solicitat repunerea în termen indicînd, că cu încheierea instanței de apel din 02 septembrie 2015, a făcut cunoștință la 19 iulie 2016.

Reieșind din prevederile art.116 din Codul de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

Colegiul constată că cererea de repunere în termenul de recurs este nefondata sub două aspecte.

În primul rând prin cererea de repunere în termenul de recurs nu se face dovada că recurentul a fost împiedicat printr-o împrejurare mai presus de voința sa să declare recurs.

Bujor Ion a fost citat legal pe tot parcursul judecării apelului, cu respectarea dispozițiilor art.100-105 din Codul procedură civilă.

Făcînd trimitere la norma citată mai sus, în speță recurentul nu a prezentat dovezi pentru a justifica motive mai presus de voința sa și deci care sunt peste diligentele minime ale unei părți, care să fi împiedicat să se mai intereseze de soluția dată în judecarea căii de atac.

Or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) Codul de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de Bujor Ion *este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul Van Hani versus Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).*

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea privind repunerea în termen și recursul declarat de Bujor Ion, ca fiind depus tardiv.

În conformitate cu art. art. 427 lit.a) art. 425 și 428 alin.1) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge cererea lui Bujor Ion privind repunerea în termen de depunere a recursului, fiind neîntemeiată.

Se respinge recursul declarat de către Bujor Ion, ca fiind depus tardiv.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari